

VOL ONDER DE STAD: (BE)ZOEK DE KOPLOPERGEMEENTEN

In steden zijn er grote zorgen over de kabel- en leidingeninfrastructuur. De kwaliteit van de leefomgeving komt onder hoge druk te staan gezien de huidige situatie in de ondergrond én de maatschappelijke opgaven. Zonder structurele veranderingen is het onmogelijk alle ambities te realiseren. Een aantal gemeenten vormen samen een koplopergroep die oplossingen gaat zoeken. **Wij dagen u uit de koplopergemeenten te (be)zoeken in het museum.** Ontdek wat de grootste vraagstukken zijn, geef advies en leer van hun ervaringen. Op basis van de gesprekken beantwoordt u de vragen hieronder. Onderaan plakt u de stickers die u van de gemeenten krijgt.

VRAAG 1

In hoeverre herkent u de zorgen en vraagstukken van de koplopergemeenten?

VRAAG 2

Aan wat voor innovaties zouden we moeten denken en welke heeft de grootste impact?

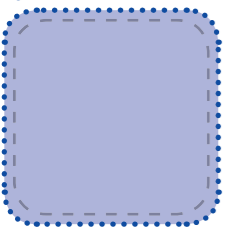
VRAAG 3

Welke partijen of mensen zijn onontbeerlijk voor dit traject? Bent u dat zelf of kent u iemand die niet mag ontbreken?

GEMEENTEN

Welke gemeenten heeft u gesproken?

Begin hier:

Dan heeft u deze vast binnen!

COMMON GROUND: HET VERVOLG

Vandaag wordt het eerste exemplaar van het cahier *Common ground voor ondergrondse infra* uitgereikt. De verkenning geeft zicht op de status van en de uitdagingen voor de ondergrondse kabel- en leidinginfrastructuur in Nederland.

Met presentatie van het cahier wordt de volgende fase ingeluid. We gaan samen met het netwerk een kennisprogramma vormgeven. **Wilt u deelnemen aan dit vervolg?** Vul dan hieronder uw gegevens in, dan houden we u op de hoogte.

Naam:

Organisatie:

Functie:

E-mailadres:

Expertise:

Ruimtelijke ordening

Techniek

Governance

Financiën

Anders, namelijk:

.....

.....

Vragen of opmerkingen:

.....

.....

.....

.....

.....

10.00 uur • PLENAIR PROGRAMMA • Eventzaal

• **Uitreiking cahier *Common ground voor ondergrondse infra***

• **Bestuurlijke discussie**

Een belangrijke bevinding van *Common ground voor ondergrondse infra* is dat er bestuurlijke actie nodig is. Daarom zijn uitgenodigd:

- » Tjeerd van der Zwan, burgemeester van Heerenveen en secretaris van de VNG
- » Steven Adriaanse, burgemeester van Woensdrecht en voorzitter van het GPKL
- » Floor Vermeulen, gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland

Hoe zien deze bestuurders de toekomst van kabels en leidingen en hun rol daarin? Wat is hun actieplan? Het gesprek wordt geleid door Jarko van Bloois, jurist en processpecialist.

• **Ondertekening uitvoeringsprotocol**

Het tekenen van het Uitvoeringsprotocol Kabels en Leidingen Provincie Zuid-Holland 2019 is voor Dunea, Evides, Oasen, Stedin, Velin, Liander, Westland Infra en de provincie Zuid-Holland een mijlpaal die zij graag samen met u vieren!

• **Vol onder de stad: (be)zoek koplopergemeenten**

De afronding van *Common ground voor ondergrondse infra* betekent het begin van de volgende fase. Gemeenten nemen het voortouw.

Kom in actie!

12.00 uur • LUNCH

Geheel geïnspireerd door de ondergrondse kabel-en-leidingspaghetti wordt u verwend met een bord pasta.

13.00 uur • SUBSESSIES

Zie andere kant

17.00 uur • BORREL

RONDE 1 13.00-13.45 UUR

Newsroom

Gaat dat ons helpen, die nieuwe Omgevingswet?

Vanaf 2021 zijn alle wetten voor de leefomgeving gebundeld in de Omgevingswet. **Erik Visser** (AT Osborne) maakt deze nieuwe wet op interactieve wijze inzichtelijk. Waar gaat hij over en wat kun je ermee? De ordening van de ondergrond, de AVOI, verlegregelingen. Waar loopt u nu tegenaan? Aan de hand van uw voorbeelden verkennen we hoe de Omgevingswet u verder kan helpen. Deze sessie is dé plek als je de wet goed wilt leren kennen.

Eventzaal

Een complexe verlegging én een blijde omgeving; het kan gewoon

De eerste dubbellaagse onderdoorgang onder het spoor wordt aangelegd in het project HOV in 't Gooi. Er liggen daar véél kabels en leidingen. Meerdere kabel-eigenaren met hun eigen aannemer, de realisaties in dezelfde periode én minimale overlast voor de omgeving: dat is gelukt! U hoort het uit de eerste hand van **Arend van Dijk** (APPM), **Niels Böhrer** (BK ingenieurs) en **Jelle Visser** (Van Gelder).

Lab

Samenwerken om soepel te verleggen

De provincie Zuid-Holland heeft niet alleen samen met zeven netbeheerders een uitvoeringsprotocol gemaakt om verleggingen soepel(er) te laten verlopen, ook is de regeling voor nadeelcompensatie bij verleggingen aan de hand van een evaluatie met de netbeheerders herzien. Een mijlpaal! **Renée Lameijer**, bestuurlijk-juridisch adviseur van de provincie, vertelt erover met **Eric van Can**, procesmanager bij netbeheerder Dunea.

CREATIEVE SESSIE

In de wereld van kabels en leidingen hangt alles met alles samen. Maar **VERBINDEN** is alleen mogelijk als je echt weet waar de ander behoefte aan heeft en daarmee rekening houdt. In deze sessie gaat u daar ambachtelijk mee aan de slag.

UW KEUZE:

RONDE 2 14.00-14.45 UUR

Newsroom

Hoe neem je als gemeente een besluit?

Participatieve waarde-evaluatie (PWE) is een manier om de maatschappelijke waarde van overheidsprojecten in beeld te brengen door burgers erin te betrekken. De methode gaat verder dan de MKBA. PWE helpt overheden besluiten te nemen; het feit dat burgers nauwer betrokken worden bij de besluitvorming, vergroot de legitimiteit daarvan. De ontwikkelaar van het model, **Niek Mouter** (TU Delft) geeft een toelichting.

Eventzaal

Gemeentelijk platform kabels en leidingen (GPKL): leren van elkaar

Het GPKL richt zich primair op het bij elkaar brengen van gemeenten en externe partijen, en het leren van en met elkaar. **Berry Kok** (GPKL) vertelt samen met **Sanne van den Berg** (gemeente Arnhem) over de initiërende en faciliterende rol van het platform. Er worden voorbeelden gegeven zoals het herijkingproces van de NEN7171, de Nadeelcompensatieregeling 2.0 en het uitwerken van de regierol van gemeenten.

Lab

Van aannemer naar hartchirurg

De kabels-en-leidingenbranche krijgt meer en meer te maken met vragen rondom integraliteit, afstemming en samenwerking. **Maaïke Leppink** (Sweco) is als bestuurskundige afgestudeerd op de complexiteitstheorie. Samen met **Sander van der Heijden** (procesregisseur openbare ruimte van de gemeente Tilburg) worden theorie en praktijk bij elkaar gebracht: de bouwput als een operatiekamer. Benieuwd naar een nieuw perspectief op uw dagelijkse praktijk?

CREATIEVE SESSIE

SAMENWERKEN betekent op zoek gaan naar consensus, pas dan wordt het geheel beter dan de som der delen. U ondervindt dit aan den lijve, want dit is een (zeer) actieve sessie waarin u fysiek wordt uitgedaagd om muziek in samenwerking te brengen.

UW KEUZE:

RONDE 3 15.00-15.45 UUR

Newsroom

Netbeheerder in de RES'en

Alle gemeenten zijn momenteel bezig met het opstellen van regionale energiestrategieën (RES'en). Daarin doen regio's een aanbod voor de opwekking van duurzame energie. De ondergrondse infrastructuur vormt een cruciale factor voor de afwegingen in een RES. Veel netbeheerders zijn dan ook nauw betrokken. **Jos Lemmens**, senior adviseur van Enexis, vertelt wat er gebeurt binnen de RES, wat de rol van de netbeheerder is en hoe hij het proces beleeft.

Eventzaal

Heeft het bestaande aardgasnet toekomst?

Fanauw Hoppe (AT Lawyers) in gesprek met **Albert van der Molen** (Stedin). Hoe ziet de netbeheerder de toekomst van het aardgasnet en waar is dat inzicht op gebaseerd? Er komen demonstratieprojecten uit verleden, heden en toekomst aan de orde. Bovendien hoort u het laatste nieuws van twee lopende pilots waarbij bestaande woningen verwarmd worden met de eerste speciaal voor 100% waterstof ontwikkelde cv-ketels.

Lab

Innovatie stimuleren in de aanbesteding ... hoe dan?!

Innovatiepartnerschap is een vorm van aanbesteden waarmee de kabels-en-leidingenbranche kan innoveren. Wat betekent dat en hoe werkt het? **Gerben Hofmeijer** (AT Osborne) en **Wesley Veekman** (Rijkswaterstaat) leggen uit, inspireren en dagen uit om het anders aan te pakken. We gaan samen bedenken hoe deze relatief nieuwe manier van aanbesteden ons gaat helpen stappen te zetten.

CREATIEVE SESSIE

In de wereld van kabels en leidingen hangt alles met alles samen. Maar **VERBINDEN** is alleen mogelijk als je echt weet waar de ander behoefte aan heeft en daarmee rekening houdt. In deze sessie gaat u daar ambachtelijk mee aan de slag.

UW KEUZE:

RONDE 4 16.00-16.45 UUR

Newsroom

Regievoeren: hoe doe je dat (niet)?

In een minimasterclass over regievoeren gaan **Michiel Wentholt** (gemeente Amsterdam), **Henk van der Maas** (gemeente Rotterdam) en **Geert Roovers** (lector ondergronds bouwen Saxion) in op de *do's and don'ts* van effectieve regie op kabels en leidingen. De steden zijn redelijk vergelijkbaar en succesvol, maar wel met verschillen in aanpak. Dat maakt deze sessie zo interessant en leerzaam! Wat kunt u als gemeente, netbeheerder of marktpartij met deze kennis?

Eventzaal

Graafschade: de hele keten aan de lat

Het KLO gelooft dat het kan: graafschade significant verminderen. **René Frinks** (Heijmans) en **Yvonne de Rijck** (Bouwend Nederland) hebben zelfs ideeën en handvatten voor de manier waarop die graafschade naar beneden te krijgen is, waarbij de initiatiefnemer op tijd klaar is, de omgevingshinder in het oog wordt gehouden, de netbeschikbaarheid van het netwerkbedrijf niet in gevaar komt en de grondroerder veilig kan werken.

Lab

Optimale samenwerking door hoge kwaliteit data

In een Antwerps project is de informatie over kabels en leidingen in het ontwerpproces verankerd. **Danny Schoonhoven** en **Pim van der Wal** (Sweco) vertellen over de ontwikkeling van nieuwe tooling die objectinformatie omzet naar 3D-modellen. Op basis daarvan wordt het werk verder gedimensioneerd. Met de software kan een optimale samenwerking in de keten worden bereikt.

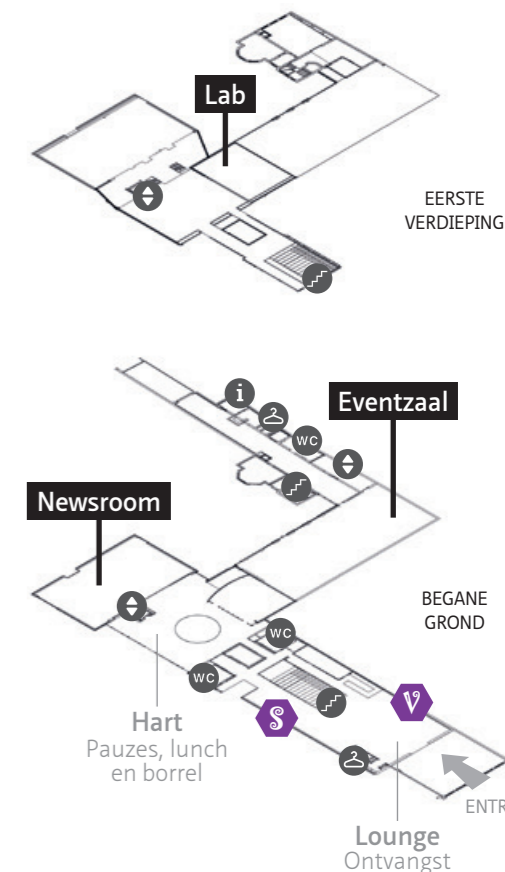
CREATIEVE SESSIE

SAMENWERKEN betekent op zoek gaan naar consensus, pas dan wordt het geheel beter dan de som der delen. U ondervindt dit aan den lijve, want dit is een (zeer) actieve sessie waarin u fysiek wordt uitgedaagd om muziek in samenwerking te brengen.

UW KEUZE:

PLATTEGROND COMM

Verzamelpunt voor creatieve sessie **SAMENWERKEN**

Verzamelpunt voor creatieve sessie **VERBINDEN**

In de ondergrond van Nederland ligt 2.000.000 kilometer kabels en leidingen. Dat is 50x de aarde rond!

